

Rigsrevisionens notat om beretning om

Udenrigsministeriets brug af konsulenter i forbindelse med udviklingsbistanden

revision
revision

revision

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 7/2015 om Udenrigsministeriets brug af konsulenter i forbindelse med udviklingsbistanden**

13. maj 2016

RN 1104/16

Udenrigsministerens redegørelse af 13. april 2016

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som udenrigsministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

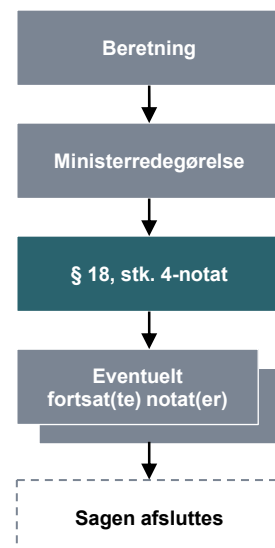
KONKLUSION

Udenrigsministeriet vil fremadrettet som udgangspunkt konkurrenceudsætte alle konsulentkøb og har endvidere oplyst, at ministeriet har forbedret dokumentationskravet for at sikre, at det klart fremgår, at budgetudvidelserne lever op til ministeriets betingelser.

Rigsrevisionen finder ministeriets initiativer tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

- Udenrigsministeriet har taget initiativ til at udbygge sine retningslinjer med en strategi for anvendelsen af konsulenter.
- Udenrigsministeriet har taget initiativ til at instruere ambassaderne og har ajourført vejledningerne for registrering af konsulentkøb.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Udenrigsministeriets arbejde med at styrke strategien, herunder adressere de risici, der er forbundet med en så systematisk anvendelse af konsulenter, så ministeriet sikrer, at de bevarer kontrollen og ansvaret med de opgaver, konsulenterne udfører.
- Udenrigsministeriets arbejde med at styrke overvågningen af ministeriets konsulentkøb og skabe et fuldstændigt overblik over de samlede konsulentkøb i forbindelse med udviklingsbistanden.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i december 2015 en beretning om Udenrigsministeriets brug af konsulenter i forbindelse med udviklingsbistanden. Beretningen handlede om, hvorvidt Udenrigsministeriet sikrede en strategisk og sparsommelig anvendelse af konsulenter i forbindelse med administrationen af udviklingsbistanden.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at Udenrigsministeriet havde opstillet professionelle rammer for håndtering af indkøb af konsulentbistand. Statsrevisorerne fandt dog samtidig, at ministeriets indkøb af konsulentydelse ikke var helt tilfredsstillende, idet strategien for valg af konsulentbistand og dokumentationen heraf burde styrkes.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af udenrigsministerens redegørelse

5. Udenrigsministeren takker for en grundig undersøgelse af området og lægger stor vægt på, at ministeriets samlede konsulentkøb er sparsommeligt og i overensstemmelse med gældende regler om konkurrence.

Udenrigsministerens anvendelse og styring af konsulentkøb

6. Statsrevisorerne bemærkede, at Udenrigsministeriet burde udarbejde en samlet strategi for anvendelse af konsulenter til centrale opgaver i forbindelse med udmøntning, styring og kvalitetssikring af udviklingsbistanden. Strategien burde bl.a. tage stilling til, hvilke opgaver der burde løses af eksterne konsulenter, og hvilke opgaver der burde løses af fastansat personale.

7. Det fremgik også af beretningen, at Udenrigsministeriet havde etableret en fast praksis for anvendelse af konsulenter for at sikre den nødvendige kvalitet og effekt af udviklingsbistanden. Konsulenterne varetog således centrale opgaver i forbindelse med både udmøntning, styring og kvalitetssikring af udviklingsbistanden. Rigsrevisionen fandt derfor, at ministeriet fra centralt hold burde udarbejde en strategi for anvendelsen af konsulenter. Strategien burde tage udgangspunkt i et overblik over de forskellige opgaver, konsulenterne varetager, og beskrive, hvilke opgavetyper det giver merværdi at løse ved hjælp af konsulenter. Desuden burde strategien adressere de risici, der er forbundet med en så systematisk anvendelse af konsulenter, så ministeriet sikrer, at de bevarer kontrollen og ansvaret med de opgaver, konsulenterne udfører.

8. Udenrigsministeren har oplyst, at han vurderer, at antallet og typen af konsulenter er tilpasset bistandssamarbejdets sammensætning, og at der udliciteres, hvor det er uøkonomisk at gøre andet. Ministeren tager imidlertid til efterretning, at strategien herfor ikke har været tilstrækkeligt beskrevet, hvorfor ministeriet, på baggrund af beretningen, har udbygget sine retningslinjer med en operationel strategi for anvendelsen af konsulenter.

9. Rigsrevisionen konstaterer, at det er præciseret i Udenrigsministeriets opdaterede retningslinjer, at konsulenter kan varetage opgaver, der relaterer sig til alle faser af ministeriets programcyklus, herunder identifikation og forberedelse af programmer, implementering, overvågning og kvalitetssikring, og opgaver, der relaterer sig til politik- og strategiudvikling samt indkøbsprocesser.

10. Rigsrevisionen finder det positivt, at Udenrigsministeriet på baggrund af Rigsrevisionens kortlægning af konsulenternes opgavevaretagelse i sine retningslinjer har uddybet, hvilke opgavetyper konsulenten kan varetage. Rigsrevisionen finder det desuden positivt, at ministeriet har opstillet en række kriterier, hvoraf mindst ét kriterium skal være opfyldt, for at opgaven kan løses ved ekstern konsulentbistand.

Rigsrevisionen finder dog stadig, at ministeriet fra centralt hold bør adressere de risici, der er forbundet med systematisk at lade konsulenter varetage de forskellige typer opgaver, så ministeriet sikrer, at de bevarer kontrollen og ansvaret med de opgaver, konsulenterne udfører. Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge ministeriets arbejde med at styrke strategien på dette område.

Udenrigsministeriets overblik over sine køb af konsulentydelse

11. Statsrevisorerne kritiserede, at Udenrigsministeriets overblik over det samlede konsulentkøb var ufuldstændigt på grund af mangler i udetjenestens registreringer i kontraktdata-basen.

12. Udenrigsministeren har oplyst, at han tager til efterretning, at ambassadernes registreringer i kontraktdata-basen har været mangelfulde. Ministeriet har således rettet op på dette ved instruktion og ajourføring af vejledningerne til ambassaderne vedrørende registrering i databasen. Dette er ifølge ministeren sket med henblik på altid at have et fuldstændigt overblik over de samlede konsulentkøb og med henblik på at styrke monitoreringen af det samlede konsulentkøb på udviklingsbistandens område.

13. Rigsrevisionen finder det positivt, at Udenrigsministeriet på ny har instrueret ambassaderne om registreringspligten, men finder det afgørende, at ministeriet også styrker overvågningen af området. Rigsrevisionen vil følge ministeriets arbejde med at skabe et fuldstændigt overblik over de samlede konsulentkøb i forbindelse med udviklingsbistanden.

Konsulentkøb og dokumentation

14. Statsrevisorerne fandt, at valg af konsulent ved kontrakter under 250.000 kr. burde dokumenteres bedre, og at disse kontrakter burde afprøves med jævne mellemrum ved indhentning af flere tilbud. Desuden kritiserede Statsrevisorerne, at 19 % af Udenrigsministeriets kontrakter i perioden 2012-2014 blev budgetudvidet uden dokumentation, der levede op til ministeriets betingelser.

15. Udenrigsministeren har oplyst, at ministeriet efter vedtagelsen af den nye danske udbudslov har vurderet, at størstedelen af konsulentkøb på udviklingsbistandens område ligger inden for lovens beskrivelse om indkøb med en klar grænseoverskridende interesse. Ministeriet vil derfor som udgangspunkt konkurrenceudsætte alle konsulentkøb pr. 1. januar 2016 for at afsøge markedet og få klarhed over, om der også i realiteten er en grænseoverskridende interesse. Efter en konkret vurdering kan indkøb i særlige tilfælde dog foretages uden annoncering, når det vurderes, at der ikke er en klar grænseoverskridende interesse. Ministeren oplyser desuden, at de interne retningslinjer er ved at blive revideret i overensstemmelse med reglerne om ændringer i udbudsloven. Bl.a. vil det fremover fremgå af retningslinjerne, at kontrakter godt kan udvides over EU's tærskelværdi.

For så vidt angår budgetudvidelserne har udenrigsministeren oplyst, at dokumentationskravet er blevet forbedret for at sikre, at det klart fremgår, at udvidelserne lever op til ministeriets betingelser for budgetudvidelser.

Udenrigsministeren oplyser afslutningsvist, at Udenrigsministeriet har samlet indkøbene på udviklingsbistandens område og indkøbene til ministeriets drift i en fælles koncernindkøbsfunktion. Med denne samling vil procedurerne på området kunne harmoniseres og effektiviseres.

Rigsrevisionen konstaterer, at Udenrigsministeriet fremadrettet vil konkurrenceudsætte alle konsulentkøb, der ligger inden for lovens beskrivelse om indkøb med en klar grænseoverskridende interesse. Desuden finder Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at ministeriet har oplyst, at de vil forbedre dokumentationen i forhold til budgetudvidelser. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm